

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่ :
ศึกษาระดับกลุ่มผู้เสียหายของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
Factors Affecting Ponzi Scheme Victimization:
A Case Study of Special Investigation Plaintiffs Department

ปิยพร สุขกำเนิด¹ นราเขต ยิ้มสุข²
Piyaphon Sukkamnoet, Narakate Yimsook

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับตัวแปรเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่ 2) สร้างสมการทำนายว่าปัจจัยใดเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลกระทบการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรในการศึกษาได้แก่ ผู้เสียหายคดีแชร์ลูกโซ่ที่ได้ร้องเรียนต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 15,896 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 390 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อต่อสภาพจิตใจมากที่สุด ส่วนระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อต่อชีวิตและร่างกายและผลกระทบต่อฐานะทางการเงิน ทรัพย์สิน และเงินทอง อยู่ในระดับมาก จากการทดสอบพบว่าตัวแปรอิสระซึ่งสามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลกระทบการตกเป็นเหยื่อได้ ประกอบด้วย การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านค่าจ้างในการทำงาน การเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านสังคม ครอบครัว และสภาพแวดล้อม การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจ และการเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพ สามารถทำนายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อได้ร้อยละ 24.1

คำสำคัญ (Keywords) : การเห็นคุณค่าในตนเอง; การบริหารจัดการตนเอง; แชร์ลูกโซ่

Abstract

This research aimed to 1) study behavioral variable levels affecting Ponzi scheme victimization; and 2) create an equation to predict factors impacting on Ponzi scheme victimization. The population comprised of 390 samples from 15,896 Ponzi scheme targets filing complaints with the Department of Special Investigation. Data were gathered by

Received: 2023-11-06 Revised: 2023-11-18 Accepted: 2023-11-20

¹ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ Master of Arts, Faculty of Social Administration, Thammasat University. E-mail: p.sukkamnoet@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ Faculty of Social Administration, Thammasat University. E-mail: arm_conser@hotmail.com

questionnaire and statistically analyzed by frequency, percentage, average, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and stepwise multiple regression.

Results showed that most samples shared a high level of opinions with the impacts of victimization on life and body, as well as financial status and monetary wealth. Overall independent variables, predicting factors affecting victimization effects, included self-management and working memory components. The factors affecting those in victimization self-esteem, social elements, family, and environment self-management services, restraint components and self-esteem, and physical appearance were valued at 24.1%

Keywords: Self-esteem; Self-management; Ponzi Schemes

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันโลกกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤตที่ไม่มีใครคาดคิด จากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ Covid-19 รวมถึงสถานการณ์ความรุนแรงจากสงครามระหว่างยูเครนและรัสเซีย ซึ่งทั้งสองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นล้วนส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของโลกเป็นอย่างมาก และแรงจูงใจในการก่ออาชญากรรม สอดคล้องกับความเครียดจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งนำไปสู่การมีพฤติกรรมอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น

หากจะกล่าวถึงอาชญากรรมเศรษฐกิจที่สร้างความเสียหายและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ คงปฏิเสธไม่ได้ว่า แชร่ลูกโซ่ เป็นอาชญากรรมรูปแบบหนึ่งที่มีจะถูกกล่าวถึงในลำดับต้น ๆ จะเห็นได้จากข่าวการถูกหลอกลวงโดยการ เล่นแชร์ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ยังคงมีให้เห็นอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็น กรณีแชร์แม่ชม้อย แชร์นกแก้ว แชร์เสมาฟ้าคราม หรือแม้กระทั่งกรณีแชร์ลูกโซ่ Forex-3D ในยุคปัจจุบัน ล้วนเป็นการหลอกลวงในลักษณะที่อาศัยความเชื่อและความโลภของผู้คน โดยการหลอกให้มาร่วมลงทุน เพื่อแลกกับการได้รับผลกำไร ผลตอบแทนในราคาที่สูงกว่าการลงทุนอย่างอื่นทั่วไป

ปัจจุบัน พบว่ายังคงมีผู้ตกเป็นเหยื่อจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ และมีมูลค่าความเสียหายจากการถูกหลอกลวงจำนวนมาก มีเครือข่ายการกระทำความผิดเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทำให้การสืบสวนสอบสวนคดีจำเป็นต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และต้องใช้เครื่องมือต่างๆ ที่มีความทันสมัยและมีความพิเศษ เพื่อรับมือกับปัญหาอาชญากรรมประเภทแชร์ลูกโซ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งจากความยุ่งยากสลับซับซ้อนที่อาชญากรได้พัฒนารูปแบบการก่อเหตุนี้ ทำให้ในปัจจุบันมีผู้เสียหายจากการตกเหยื่อในคดีพิเศษเฉพาะกรณีแชร์ลูกโซ่ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2555-พ.ศ.2565 ทั้งสิ้นกว่า 50,000 ราย (สถิติคดีพิเศษเฉพาะกรณีแชร์ลูกโซ่และสถิติจำนวนผู้เสียหาย ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ข้อมูล ณ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2566)

ปัจจุบันแม้ว่าจะมีการเตือนภัยเกี่ยวกับรูปแบบต่างๆ ที่อาชญากรเลือกใช้ในการกระทำผิดอยู่เสมอ แต่ก็ยังคงมีประชาชนตกเป็นเหยื่อเป็นจำนวนมาก แนวคิดจิตวิทยาการตกเป็นเหยื่อ สามารถอธิบายถึงลักษณะส่วนบุคคลที่มีส่วนทำให้ตกเป็นเหยื่อ ซึ่งปัจจัยเชิงพฤติกรรมที่มีอิทธิพลในการส่งผลให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแชร์ลูกโซ่ มี 2 ประการได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเองและการบริหารจัดการตนเอง จากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและสนใจจะศึกษาในกรณี แชร์ลูกโซ่ FOREX-3D เนื่องจากเป็นคดีพิเศษที่สังคมให้ความสนใจ มีจำนวนผู้ตกเป็นเหยื่อจำนวนมาก และมีมูลค่าความ

เสียหายมหาศาล เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและหาแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อคดีแชร์ลูกโซ่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับตัวแปรเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่
2. เพื่อสร้างสมการทำนายว่าปัจจัยใดเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลกระทบการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแชร์ลูกโซ่

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลกระทบการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่ : ศึกษากรณีผู้เสียหายของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่ ปัจจัยการเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วยองค์ประกอบ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านความสามารถและความสำเร็จ และด้านสังคม ครอบครัว และสภาพแวดล้อม ปัจจัยการบริหารจัดการตนเอง ประกอบด้วยองค์ประกอบ ด้านการคิดริเริ่มหรือการลงมือทำ ด้านความจำในการทำงาน ด้านการวางแผนหรือการจัดการ ด้านความยืดหยุ่น และด้านการยับยั้งชั่งใจ เพื่อหาแนวทางการแก้ไขและป้องกันการตกเป็นเหยื่อ ในด้านการบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านความจำในการทำงาน (Working Memory) การเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านความสามารถและความสำเร็จ การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจ และการเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงพยากรณ์ (Predictive Research)

1.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบความน่าจะเป็น (Probability Sampling) จากกลุ่มผู้เสียหายที่ร้องเรียนกับกรมสอบสวนคดีพิเศษจำนวน 15,896 คน คำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน่ ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่จำนวน 390 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบบเป็นสัดส่วน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม เมื่อคำนวณตามขนาดของประชากรในแต่ละมูลค่าความเสียหายจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละมูลค่าความเสียหาย

มูลค่าความเสียหาย	ประชากร	สัดส่วน	กลุ่มตัวอย่าง
มูลค่าความเสียหายต่ำกว่า 100,000 บาท	8,897	55%	218
มูลค่าความเสียหาย 100,001 – 1,000,000 บาท	6,569	42%	160
มูลค่าความเสียหาย 1,000,000 บาท ขึ้นไป	430	3%	12
รวม	15,896	100	390

จากนั้น ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับฉลากตามสัดส่วน กลุ่มตัวอย่างจากประชากรในแต่ละชั้นภูมิตามมูลค่าความเสียหาย เพื่อให้ได้ตัวอย่างในแต่ละมูลค่า ความเสียหายที่สามารถเป็นตัวแทนได้จริง

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ทำการศึกษาในเขตพื้นที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรุงเทพมหานคร

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2565 ถึง พฤศจิกายน พ.ศ. 2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ส่วน ในประเด็นข้อมูลพื้นฐานหรือภูมิหลังส่วนบุคคล ประเด็นปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อผลกระทบการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่ และประเด็นเกี่ยวกับความเห็นต่อการบังคับใช้กฎหมายกับการป้องกันและปราบปรามคดีพิเศษประเภทแชร์ลูกโซ่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามซึ่งผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง จากนั้นดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำวิธีการทางสถิติ โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Sciences) ซึ่งสถิติที่ใช้ ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา คือ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์เพื่ออธิบายถึงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างและการแปรผลระดับคะแนนและวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรตามโดยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างผู้เสียหายของกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 390 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.6 อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 49.5 ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 35.6 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 35,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 52.6 และได้รับความเสียหายจากการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่มูลค่าไม่เกิน 100,000 บาท ร้อยละ 55.9

2. ระดับตัวแปรเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่

ตารางที่ 2 ตารางตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองที่ส่งผลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่

ปัจจัยที่ส่งผลการตกเป็นเหยื่อด้าน การเห็นคุณค่าในตนเอง	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
องค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพ	2.51	.807	น้อย
องค์ประกอบด้านความสามารถและความสำเร็จ	2.89	.777	ปานกลาง
องค์ประกอบด้านสังคม ครอบครัว และสภาพแวดล้อม	2.91	.823	ปานกลาง
รวม	2.77	.731	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 ระดับตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองที่ส่งผลการตกเป็นเหยื่ออยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.77 หากพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบจะพบว่า องค์ประกอบด้านสังคม ครอบครัว และสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 2.91 รองลงมาเป็นองค์ประกอบด้านความสามารถและความสำเร็จ คือ 2.89 และสุดท้ายองค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพ คือ 2.51

ตารางที่ 3 ตารางตัวแปรการบริหารจัดการตนเองที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่

การบริหารจัดการตนเอง	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
องค์ประกอบด้านการคิดริเริ่มหรือการลงมือทำ	2.67	.802	ปานกลาง
องค์ประกอบด้านความจำในการทำงาน	2.72	.868	ปานกลาง
องค์ประกอบด้านการวางแผนหรือการจัดการ	2.91	.786	ปานกลาง
องค์ประกอบด้านความคิดยืดหยุ่น	2.69	.763	ปานกลาง
องค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจ	2.68	.894	ปานกลาง
รวม	2.73	.760	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 ระดับตัวแปรการบริหารจัดการตนเองที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.73 และหากพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบจะพบว่า องค์ประกอบด้านการวางแผนหรือการจัดการ (Plan/Organize) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 2.91 รองลงมาเป็นองค์ประกอบด้านความจำในการทำงาน (Working Memory) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 ถัดมาเป็นองค์ประกอบด้านความคิดยืดหยุ่น (Shift/Cognitive Flexibility) มีค่าเฉลี่ยคือ 2.69 ถัดมา คือ องค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 และลำดับสุดท้ายคือองค์ประกอบด้านการคิดริเริ่มหรือการลงมือทำ มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.67

3. การสร้างสมการทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อผลกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่

ตารางที่ 4 ตารางแสดงค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองและการบริหารจัดการตนเองในการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อ

ตัวแปร	R	R^2	Adjusted R^2	F	Sig F
การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านความจำในการทำงาน (Working Memory)	.261	.068	.066	28.4	<.001
การเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านสังคมครอบครัว และสภาพแวดล้อม	.456	.208	.204	50.85	<.001
การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจ	.481	.231	.225	38.67	<.001
การเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพ	.491	.241	.233	30.59	<.001

จากตารางที่ 4 จะพบว่าตัวแปรอิสระซึ่งสามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อได้ ประกอบด้วย การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านความจำในการทำงาน (Working Memory) การเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านความสามารถและความสำเร็จ การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจ และการเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพ โดยตัวแปรการบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านความจำในการทำงาน (Working Memory) สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อได้ร้อยละ 6.8 เมื่อเพิ่มตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านความสามารถและความสำเร็จ จะสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 20.8 เมื่อเพิ่มตัวแปร

การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจ จะสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 23.1 และเมื่อเพิ่มตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพ จะสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 24.1

ตารางที่ 5 ตารางรูปแบบสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อ

ลำดับ	ตัวแปร	B	SE B	t
	ค่าคงที่			
		4.042	.087	46.321***
1	การเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านสังคม ครอบครั และสภาพแวดล้อม	.265	.048	5.518***
2	การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านความจำในการ ทำงาน (Working Memory)	-.250	.049	-5.102***
3	การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจ	-.154	.045	-3.402***
4	การเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านลักษณะทาง กายภาพ	.106	.047	2.260***

** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, *** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 5 สามารถนำตัวแปรมาสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อได้ ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อ = 4.042 + .265 (การเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านสังคม ครอบครั
และสภาพแวดล้อม) + (-.250) (การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านความจำในการทำงาน) + (-.154) (การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจ) + .106 (การเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพ)

จากสมการจะเห็นได้ว่า หากกลุ่มตัวอย่างคนหนึ่งได้คะแนนจากแบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านสังคม ครอบครั
และสภาพแวดล้อม 2.91 คะแนนการบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านความจำในการทำงาน (Working Memory) 2.72 คะแนน ได้คะแนนจากแบบสอบถามได้คะแนนจากแบบสอบถามการบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจ 2.68 คะแนน และได้คะแนนจากแบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพ 2.51 คะแนน จะสามารถพยากรณ์คะแนนปัจจัยที่ส่งผลต่อกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อ} &= 4.042 + .265 (2.91) + (-.250)(2.72) + \\ &(-1.54)(2.68) + .106(2.51) \\ &= 4.042 + .771 - .68 - .412 + .266 \\ &= 3.987 \end{aligned}$$

ดังนั้น จากสมการทำนายคะแนนปัจจัยที่ส่งผลต่อกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อ จะพบว่าผู้ที่มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านสังคม ครอบครั
และสภาพแวดล้อมเป็น 2.91 คะแนน มีคะแนนการบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านความจำในการทำงาน (Working Memory) เป็น 2.72 คะแนน คะแนนการบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจเป็น 2.68 คะแนน และคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพเป็น 2.51 คะแนน ซึ่งคะแนนจากแต่ละตัวแปรจะสามารถพยากรณ์คะแนนปัจจัยที่ส่งผลต่อกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อได้เป็น 3.987

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากข้อคำถามปลายเปิดในส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายกับการป้องกันและปราบปรามคดีพิเศษประเภทแชร์ลูกโซ่ กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ สามารถประเด็นไว้ได้ 3 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย และทบทวนถึงผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โดยเฉพาะอัตราโทษของอาชญากรรมประเภทแชร์ลูกโซ่ ประเด็นที่ 2 การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ประชาชน และประเด็นที่ 3 แนวทางในการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างรวดเร็วและเท่าเทียม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การวิเคราะห์ระดับตัวแปรเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่

จากการศึกษา พบว่า ตัวแปรเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่ มี 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองและตัวแปรการบริหารจัดการตนเอง โดยระดับของการเห็นคุณค่าในตนเองที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับของการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง หากพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบจะพบว่า องค์ประกอบด้านสังคม ครอบครัว และสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นองค์ประกอบด้านความสามารถและความสำเร็จ และสุดท้ายองค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพ

ผู้วิจัยเห็นว่า ปัจจุบันประชาชนตกเป็นเหยื่อถูกหลอกให้ร่วมลงทุนแชร์ลูกโซ่ ถูกฉ้อโกง ผ่านช่องทางออนไลน์เป็นจำนวนมาก แม้ว่าจะมีการเตือนภัยอยู่เสมอ แต่ก็ยังคงมีประชาชนตกเป็นเหยื่อเป็นจำนวนมาก ซึ่งจากผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่าง มีระดับของการเห็นคุณค่าในตนเองไม่สูงมากนัก จึงส่งผลให้ตกเป็นเหยื่อได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของกชพรรณ มณีภาคและคณะ (2562: 95-105) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต: กรณีศึกษาการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพ พฤติกรรม และลักษณะทางร่างกายของบุคคล เป็นปัจจัยที่สำคัญที่นำไปสู่การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ปัจจัยด้านพฤติกรรมนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมประมาท ไม่ระมัดระวังในการเข้าใช้โซเชียล ประกอบกับปัจจัยด้านบุคลิกภาพ เช่น มีความอ่อนแอ ขาดความมั่นใจในตนเอง มีความมั่นใจในตนเองในระดับต่ำ ส่งผลให้กลายเป็นคนเชื่อคนง่าย ไวใจผู้อื่นง่าย ตลอดจนมีทัศนคติในแง่ลบต่อตนเอง และสอดคล้องกับกับแนวคิดของสุดสงวน สุธีสร (2543: 19) ที่ได้อธิบายว่าสาเหตุการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมีหลายสาเหตุ แต่สาเหตุที่สำคัญคือ ปัจจัยด้านพฤติกรรมและบุคลิกภาพของมนุษย์ ที่ว่า เหยื่อหรือผู้เสียหาย อาจจะเป็นมีพฤติกรรมที่ยั่ว มีความเสี่ยง หรือเป็นต้นเหตุทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้นกับตนเอง กล่าวคือ เหยื่อมีพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมกับการกระทำผิด ตลอดจนการมีบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับหลักการของการเห็นคุณค่าในตนเองหรือ Self-esteem ที่ได้กล่าวไปข้างต้น คือ เป็นบุคคลที่มักจะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีทัศนคติเชิงลบกับตนเอง มองว่าตนเองมีปมด้อย และมักจะยอมจำนนต่อสถานการณ์ที่ตนเผชิญเนื่องจากไม่เชื่อมั่นว่าตนเองจะผ่านวิกฤติหรือปัญหาในชีวิตไปได้ บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำเช่นนี้ จะส่งผลให้มีความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และจากการศึกษาระดับของการบริหารจัดการตนเองต่อการตกเป็นเหยื่อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับอยู่ในระดับปานกลาง และหากพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบจะพบว่า องค์ประกอบด้านการวางแผนหรือการจัดการ (Plan/Organize) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นองค์ประกอบด้านความจำเป็นในการ

ทำงาน (Working Memory) ถัดมาเป็นองค์ประกอบด้านความคิดยืดหยุ่น (Shift/Cognitive Flexibility) ถัดมา คือ องค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจ และลำดับสุดท้าย คือ องค์ประกอบด้านการคิดริเริ่มหรือการลงมือทำ ผู้วิจัยเห็นว่า การบริหารจัดการตนเอง คือกลไกที่สำคัญในการทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของมนุษย์ ให้มีระดับและมีการแสดงออกของพฤติกรรมและอารมณ์ในระดับที่เหมาะสม มีความยับยั้งชั่งใจ มีระบบการคิดที่เป็นเหตุและผล ที่จะส่งผลให้ระบบการคิดและการตัดสินใจ ทำได้ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่จากผลการศึกษานั้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการบริหารจัดการตนเองในระดับที่ไม่สูงมากนัก จึงทำให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่ได้ง่าย เนื่องจากปัจจุบันบริบทของสังคมเปลี่ยนแปลงไป การก่ออาชญากรรมก็เรียนรู้ที่จะใช้เทคนิคและมีการหลบเลี่ยง รวมถึงมีการใช้จิตวิทยาในการหลอกลวงมากยิ่งขึ้น ดังนั้น หากบุคคลมีระบบการบริหารจัดการตนเองน้อยแล้วนั้น ก็อาจมีโอกาสดกเป็นเหยื่อได้ง่าย สอดคล้องกับผลการศึกษาของนวลจันทร์ จุฑาทักติกุล (2559) กล่าวว่า บุคคลที่มีการบริหารจัดการ เมื่อเจอสิ่งร้ายหรือได้รับข้อมูลต่างๆที่ผ่านเข้ามาในชีวิต จะมีกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และแยกแยะก่อนที่จะมีการแสดงออกหรือตอบสนองทางด้านพฤติกรรมหรืออารมณ์ออกไป ทุกสิ่งที่ผ่านเข้ามา จะผ่านการคิด ไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนแล้ว ไม่ตัดสินใจอย่างหุนหันพลันแล่น ก่อนที่จะกระทำการใดๆลงไปอยู่เสมอ ซึ่งจะทำให้บุคคลมีการดำเนินชีวิตไปได้อย่างปลอดภัย มีคุณภาพ และประสบความสำเร็จ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Gottfredson and Hirschi (1990) อ้างถึงใน กติกา สุขสวัสดิ์ (2561) อธิบายหลักการของทฤษฎีการควบคุมตนเองซึ่งสามารถอธิบายได้ทั้งสาเหตุการกระทำความผิดสาเหตุการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม กล่าวคือ บุคคลที่มีระดับในการควบคุมตนเองต่ำนั้น จะมีบุคลิกภาพในลักษณะของการชอบความเสี่ยง ไม่คิดไตร่ตรองให้ดีก่อนการกระทำ ใจร้อน หุนหันพลันแล่น ไม่มีการยับยั้งชั่งใจ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการการบริหารจัดการตนเองที่ได้กล่าวไปข้างต้น คือ บุคคลที่มีการบริหารจัดการตนเองในระดับต่ำ จะเป็นบุคคลที่ไม่มีการจัดการระความคิดของตนเอง ไม่มีการยับยั้งชั่งใจ มีการควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ในระดับต่ำ ซึ่งการมีบุคลิกภาพเช่นว่านี้ ทำให้มีโอกาสดกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่าย

2. การวิเคราะห์สมการทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่

ผลจากการวิเคราะห์สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อ พบว่าตัวแปรอิสระซึ่งสามารถทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อ มี 4 ตัวแปร ได้แก่การเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านสังคม ครอบครัว และสภาพแวดล้อม การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านความจำในการทำงาน (Working Memory) การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจ และการเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพ โดยอภิปรายได้ดังนี้ 1) ตัวแปรคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านสังคม ครอบครัว และสภาพแวดล้อม สามารถพยากรณ์ได้ในเชิงบวก กล่าวคือ หากบุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านสังคม ครอบครัว และสภาพแวดล้อมสูงสามารถทำนายได้ว่าโอกาสในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจะสูงขึ้น ผู้วิจัยมองว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงมาก หรือมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงเกินไป อาจเพราะได้รับความกดดันจากความต้องการได้รับการยอมรับจากครอบครัว สังคม หรือสภาพแวดล้อม ก็อาจจะทำให้พวกเขาใช้ชีวิตเพื่อวิ่งตามหาความฝัน เพื่อวิ่งตามมาตรฐานของสังคม จนอาจหลงลืมไปว่าการไขว่คว้าอะไรที่มากเกินไปหรือสูงเกินขีดความสามารถของตนเองนั้น อาจเป็นการเพิ่มโอกาสในการทำให้พวกเขาตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่ได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับ Morgan Housel (2020) อ้างถึงใน ธนิน รัตมีธรรมชาติ (2565) ผู้เขียนหนังสือการเงิน “Psychology of Money” อธิบายเรื่องของความมั่นใจที่มีมากเกินไป(Overconfidence) คนเก่งหรือฉลาดเกินไปนั้นมักประเมินความสามารถของ

ตนเองไว้สูงและพยายามใช้ความสามารถของตนแก้ปัญหา แต่บางครั้งก็อาจจะไม่ใช้การตัดสินใจที่ดี นำไปสู่ความผิดพลาดในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเงินได้ในที่สุด 2) การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านความจำในการทำงาน (Working Memory) สามารถพยากรณ์ได้ในเชิงลบ กล่าวคือ หากบุคคลมีการบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านความจำในการทำงาน (Working Memory) ในระดับที่ต่ำ สามารถทำนายได้ว่าโอกาสในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจะน้อยลง ผู้วิจัยมองว่า บุคคลที่รู้ว่าตนเองมีขีดความสามารถน้อย หรือคิดว่าตนเองไม่เก่ง หรือมีระบบการคิดการตัดสินใจที่ไม่ดีพอ อาจทำให้พวกเขาที่มีความระมัดระวังในการใช้ชีวิตมากขึ้น พยายามคิดให้รอบคอบมากขึ้น หรือพยายามที่จะคิดไตร่ตรองให้ดีก่อนที่จะตัดสินใจกระทำการใดๆ ซึ่งก็อาจส่งผลให้ไม่มีช่องโอกาสให้อาชญากรได้หลอกลวง ส่งผลให้โอกาสตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคิดแชร้ลูกโซ่ น้อยลงตามไปด้วย สอดคล้องกับบทความของ ธัชกร พัทธิวิภาส (2557) กล่าวว่า แนวคิดการควบคุมตนเอง (Self-Control) เป็นกระบวนการที่บุคคลใช้เพื่อควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยบุคคลจะต้องเริ่มจากการมองเห็นปัญหาของพฤติกรรมเดิมที่ตนเองเป็นอยู่ และตระหนักถึงผลลัพธ์ในเชิงบวกหากมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และนำไปสู่ผลที่ดีในระยะยาวที่คงทนและถาวร โดยการสร้างกลไกของร่างกายขึ้นมา คือ การเตือนตนเอง (Self-Monitoring) เป็นกลไกที่ใช้ตรวจสอบพฤติกรรมของตนเองและควบคุมให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การเตือนตัวเอง ประกอบไปด้วยการสังเกตตัวเอง (Self-Observation) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกิดขึ้น และการบันทึกพฤติกรรมตนเอง (Self-Recording) เพื่อย้ำเตือนและสังเกตการแสดงออกของตนเองเพื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ 3) การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจ สามารถพยากรณ์ได้ในเชิงลบ กล่าวคือ บุคคลที่มีความสามารถในการยับยั้งชั่งใจน้อย โอกาสในการตกเป็นเหยื่อจะน้อย ผู้วิจัยมองว่า บุคคลที่รู้ว่าตนเองมีความหุนหันพลันแล่น มีการตัดสินใจอะไรในระยะเวลาอันรวดเร็ว หรือมีการยับยั้งชั่งใจหรือการควบคุมอารมณ์ พฤติกรรมของตนเองได้น้อย อาจเป็นสาเหตุให้พวกเขาที่มีความพยายามที่จะใช้กลไกการป้องกันตนเองบางอย่าง ในการกำหนดให้ตนเองสามารถมีพฤติกรรมแบบที่ต้องการได้ ซึ่งจากปัญหาการตกเป็นเหยื่อแชร้ลูกโซ่ในปัจจุบัน ที่ยังคงพบเห็นกันอยู่บ่อยครั้งและมีคนตกเป็นเหยื่อจำนวนมาก กลไกการป้องกันตนเองที่บุคคลสร้างขึ้นเหล่านี้ อาจเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยให้ พวกเขาไม่ตกเป็นเหยื่อ หรือไม่มีช่องโอกาสให้อาชญากรเข้ามาหลอกลวงทำให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคิดแชร้ลูกโซ่ได้ สอดคล้องกับการแยกประเภทของเหยื่ออาชญากรรมของ Von Hentig (1948) อ้างถึงใน สุดสงวน สุธีสร (2543) นำปัจจัยทางกายภาพ จิตวิทยา และสังคมวิทยา มาประกอบการพิจารณา โดยแบ่งประเภทเหยื่ออาชญากรรม ออกเป็น 13 ประเภท แต่ประเภทที่แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอ หรืออาจมีการยับยั้งชั่งใจที่ต่ำ นำไปสู่การตกเป็นเหยื่อได้ ก็เช่น ผู้เยาว์ สตรี หรือผู้สูงอายุ ดังนั้น เมื่อบุคคลรับรู้ถึงข้อจำกัดของตนเองที่อาจจะส่งผลให้ตนตกเป็นเหยื่อได้ ก็อาจจะมีความพยายามที่จะใช้กลไก การเตือนตนเอง (Self-Monitoring) เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมของตนเองและควบคุมให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การเตือนตัวเอง ประกอบไปด้วยการสังเกตตัวเอง (Self-Observation) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกิดขึ้นและการบันทึกพฤติกรรมตนเอง (Self-Recording) เพื่อย้ำเตือนและสังเกตการแสดงออกของตนเองเพื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งก็จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ได้คือ โอกาสในการตกเป็นเหยื่อก็น้อยและผลกระทบที่ได้รับจากการตกเป็นเหยื่อก็จะลดลงตามไปด้วย 4) การเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพ สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคิดแชร้ลูกโซ่ได้ในเชิงบวก กล่าวคือ หากบุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพสูงสามารถทำนายได้ว่าโอกาสในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจะสูงขึ้น สอดคล้องกับบทความของ วริษฐา แซ่เจีย (2564) หัวข้อ “ความสำเร็จเป็นของฉัน แต่ผิดพลาดนั้นไม่ใช่ : Self-Serving

อคติจากการคิดเข้าข้างตนเอง กล่าวคือ เวลาที่มนุษย์มีความมั่นใจในตนเอง มักจะพร้อมที่จะกระทำการใด ๆ จำนวนมาก ไม่ว่าเรื่องเหล่านั้นจะยากหรือท้าทายขีดความสามารถเพียงใด ก็จะปราศจากความกลัวหรือความกังวลใดๆ แต่มนุษย์อาจไม่เคยสังเกตว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-Esteem) และความมั่นใจในตนเอง (Self-Confidence) สามารถถูกทำลายได้ง่ายๆ ผู้วิจัยมองว่า ด้วยความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากสังคม ทำให้มนุษย์ทุกคนต้องใช้ชีวิตด้วยสภาพสังคมที่มีการแข่งขันสูงมาก มีการเปรียบเทียบ มีการตำหนิกัน อย่างเสมอ ดังนั้นเมื่อคนเราสามารถประสบความสำเร็จกับอะไรบางอย่างได้ หรือการที่มีรูปร่างหน้าตาที่ดี ที่คิดว่า จะได้รับการยอมรับจากสังคม จึงอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้คนหลงและเินยอตัวเองมากเกินไป การมีพฤติกรรมเช่นนี้ อาจเป็นช่องโหว่โอกาสทำให้พวกเขาตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่ได้มากขึ้นและได้รับผลกระทบมากขึ้นตามไปด้วย

3. แนวทางในการป้องกันและปราบปรามคดีพิเศษประเภทแชร์ลูกโซ่ ประกอบไปด้วย 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 การเพิ่มบทลงโทษและควรมีมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดมากขึ้น ควรมีการดำเนินการทบทวนและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในเรื่องอัตราโทษว่ามีความเหมาะสมเพียงพอที่จะเป็นเครื่องมือในการช่วยป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมประเภทแชร์ลูกโซ่หรือไม่ สอดคล้องกับการศึกษาของพลิสสุภา พจนะลาวัลย์ (2560) กล่าวถึงแนวทางสำหรับบทลงโทษที่เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดคดีแชร์ลูกโซ่ ควรมีการแก้ไขพระราชกำหนดการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 โดยเพิ่มบทลงโทษให้มีความรุนแรงมากขึ้น รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายพอกเงินเพื่อให้มีบทลงโทษในการยึดทรัพย์ที่รุนแรง โดยไม่ฟ้องร้องให้ทรัพย์ตกเป็นของแผ่นดิน แต่ให้สามารถนำไปคืนผู้เสียหายได้อย่างรวดเร็ว และยังสอดคล้องกับการศึกษาของณิชนันท์ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2562) กล่าวถึงการศึกษาเปรียบเทียบบทบัญญัติกฎหมายของประเทศไทยและประเทศอื่น ได้ข้อสรุปว่า ควรมีการยกเลิกกฎหมายเดิมและตรากฎหมายขึ้นใหม่ โดยกำหนดโทษให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น มีบทลงโทษที่เด็ดขาดเพื่อเป็นการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคม และสมควรมีการกำหนดโทษปรับในอัตราที่สูงเทียบเท่ากับความผิดที่ได้ก่อขึ้น

แนวทางที่ 2 การประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชน ผ่านทุกช่องทางไม่ว่าจะเป็นสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หรือสื่อโซเชียลต่างๆ ตลอดจนควรให้ความสำคัญกับการลงพื้นที่เพื่อเข้าถึงประชาชน และชุมชนได้อย่างแท้จริง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับกลโกงแชร์ลูกโซ่และผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน ป้องกันการตกเป็นเหยื่อ สอดคล้องกับการศึกษาของพลิสสุภา พจนะลาวัลย์ (2560) กล่าวถึงแนวทางในการคุ้มครองผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ ควรมีการให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารเรื่องภัยแชร์ลูกโซ่แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้นำความรู้มาใช้ป้องกันตัวเอง รวมถึงควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ และแหล่งข้อมูลที่ประชาชนจะสามารถเข้าถึงได้

แนวทางที่ 3 แนวทางในการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ให้ผู้เสียหายได้เข้าถึงกระบวนการได้อย่างเป็นธรรม เช่น ควรมีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการรับเรื่อง กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ และควรมีการดำเนินคดีด้วยความรวดเร็ว เพื่อให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาโดยเร็วและไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี เพื่อลดภาระต้นทุนการร้องทุกข์ของผู้เสียหาย จากการที่มีหลายหน่วยงานรับผิดชอบและทำงานแบบแยกส่วน สอดคล้องกับการศึกษาของณิชนันท์ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2562) กล่าวว่า ควรมีหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล และมีอำนาจในการดำเนินคดีเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนและความซับซ้อนในการดำเนินการ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการวิจัยทำให้ทราบถึงระดับตัวแปรพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่ ซึ่งว่าอยู่ในระดับปานกลาง ตลอดจนสามารถหาปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อผลกระทบการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่ ซึ่งพบว่า มี 4 ปัจจัย คือ การเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านสังคม ครอบครัว และสภาพแวดล้อม การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านความจำในการทำงาน (Working Memory) การบริหารจัดการตนเององค์ประกอบด้านการยับยั้งชั่งใจ และการเห็นคุณค่าในตนเององค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพ นำไปสู่การค้นพบแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ภาครัฐควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทบทวนและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โดยเฉพาะอัตราโทษของอาชญากรรมประเภทแชร์ลูกโซ่ ให้เกิดความเหมาะสมและมีความรุนแรงเพียงพอ ควรมีการผลักดันร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในลักษณะแชร์ลูกโซ่ ให้ประสบความสำเร็จในการตรากฎหมายฉบับนี้ขึ้น เพื่อให้มีการประกาศใช้และมีผลบังคับใช้โดยเร็ว ควรมีนโยบายส่งเสริมให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร แนะนำแอปพลิเคชัน “Check DI DSI เฉพาะกิจแชร์ลูกโซ่” ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบระดับความเสี่ยงของธุรกิจเบื้องต้นได้ เน้นการลงพื้นที่ของยุติธรรมจังหวัด ยุติธรรมชุมชนโดยร่วมมือกับภาคเอกชน ภาคประชาชน ในการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ ความเข้าใจ ให้ประชาชนรู้เท่าทันภัยแชร์ลูกโซ่ และรูปแบบการหลอกลวงในปัจจุบัน ควรมีการสร้างและใช้เครือข่ายในแต่ละพื้นที่เพื่อสร้างความรู้เป็นการกระตุ้นให้ประชาชน ตื่นตัวและระมัดระวังตนเองอยู่เสมอ เป็นการป้องกันตนเองควบคู่ไปกับการมีมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มแข็งต่อไป ควรมีการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการเงิน ด้านการลงทุน สถาบันการเงิน ในการสร้างมาตรการหรือการออกกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน เช่น มีการจำกัดวงเงินในการลงทุน จำกัดจำนวนครั้งในการลงทุน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ใช้การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเศรษฐกิจประเภทอื่นๆ ศึกษาปัจจัยการตกเป็นเหยื่อด้านจิตวิทยาการเงิน เพื่อหาแนวทางในการป้องกันการตกเป็นเหยื่อ ตลอดจนเพื่อสร้างนโยบายในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเศรษฐกิจได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดเชิงลึกของอาชญากรรมคดีแชร์ลูกโซ่ ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค หรือข้อจำกัดในการดำเนินคดีเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่เพิ่มมากขึ้น โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น เช่น เจ้าหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชญากรรมเศรษฐกิจ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กชพรรณ มณีภาค และอุนิษา เลิศโตมรสกุล. (2562). การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลก อินเทอร์เน็ต : กรณีศึกษาการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศในเขต กรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 11(2): 95-105.
- กตিকা สุขสวัสดิ์, ม.ล. (2561). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชนใน สถาบันอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธัชกร พัทธิภาส (2557). **ทำไมได้หรือไม่ได้ทำ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://bsris.swu.ac.th/kmupload/%BA%B7%A4%C7%D2%C1_%B7%D3%E4%C1%E8%E4%B4%E9%CB%C3%D7%CD%E4%C1%E8%E4%B4%E9%B7%D3.pdf สืบค้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2566.
- พลิสสุภา พงชนะลาวัฒน์. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณี แชนร์ลูโก้**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณิชนันท์ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2562). **อาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการลงโทษทางอาญาที่เหมาะสม: ศึกษากรณีฉ้อโกงประชาชน**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2559). **เด็กมี IQ อย่างเดียวไม่พอ! ต้องมี EF ทักษะฝึกสมองบ่มเพาะ “นิสัยย อดทน-พากเพียร”**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.matichon.co.th/lifestyle/news_25608 สืบค้นเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566.
- วริษฐา แซ่เจีย. (2564). **สำเร็จเป็นของฉัน แต่ผิดพลาดนั้นไม่ใช่: self-serving อคติจากการคิดเข้าข้าง ตนเอง**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://thematter.co/social/self-serving-bias/139535> สืบค้น เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2566.
- สุดสงวน สุธีสร. (2543). **เหยื่ออาชญากรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Housel, Morgan. (2565). **The Psychology of Money จิตวิทยาว่าด้วยเงิน**. (ธนิน รัศมีธรรมชาติ ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ลีฟ ริช ฟอว์เอฟเวอร์. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 2020).